

Sygn. akt *XVII AmE 186/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący – SSO Andrzej Turliniński	
Protokolant - sekretarz sądowy Iwona Hutnik	

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) S.A. w L.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem (...) Sp. z o.o. w B.

o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej

na skutek odwołania (...) S.A. w L. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 października 2012 r. Nr (...)

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od (...) S.A. w L. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1080 zł (słownie: jeden tysiąc osiemdziesiąt zł) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję oraz kwotę 810 zł (słownie: osiemset dziesięć zł) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję,

III. zasądza od (...) S.A. w L. na rzecz (...) Spółki z o.o. w B. kwotę 1080 zł (słownie: jeden tysiąc osiemdziesiąt zł) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję, kwotę 910 zł (słownie: dziewięćset dziesięć zł) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję oraz kwotę 100 zł (słownie: sto zł) z tytułu zwrotu opłaty sądowej od apelacji,

IV. nakazuje pobrać od (...) S.A. w L. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 100 zł (słownie: sto zł) z tytułu opłaty sądowej od apelacji, od której uiszczenia Prezes URE był zwolniony.

SSO Andrzej Turliniński

Sygn. akt *XVII AmE 186/15*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 października 2012 roku, w sprawie nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 oraz art. 30 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne w związku z art. 104 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego po rozpatrzeniu wniosku z dnia 20 marca 2012 r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.

w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia przez (...) S.A. z siedzibą w L. umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...) S.A. obiektów (...) o łącznej mocy przyłączeniowej 37,5 MW orzekł zawarcie pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. a (...) z siedzibą w L. umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej obiektów (...) o łącznej mocy przyłączeniowej 37,5 MW, położonej na terenie gmin K. i S., o treści stanowiącej Załącznik nr 1 do decyzji – Umowa o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej (K 32 – 34V akt sądowych).

W szczególności w § 1 ustalono jako miejsce dostarczania energii elektrycznej zaciski od łącznika liniowego lub końcówki kabla w stacji 110 KW/SN (...). Przyjęto, że miejsce dostarczania energii stanowi jednocześnie miejsce rozgraniczenia sieci dystrybucyjnej powoda i instalacji zainteresowanego.

W § 2 ustalono m.in. jako zobowiązanie powoda nieodpłatne udostępnienie jego nieruchomości w celu zainstalowania przez zainteresowanego urządzeń koniecznych do przyłączenia (...), wykonanie modernizacji i przebudowy sieci dystrybucyjnej zgodnie z warunkami przyłączenia.

W § 3 zobowiązano zainteresowanego m.in. do zrealizowania własnym kosztem i staraniem zadań określonych w warunkach przyłączenia od miejsca dostarczania energii elektrycznej zgodnie z przepisami i normami, nieodpłatnego udostępnienia powodowi swojej nieruchomości w celu realizacji przyłączenia, dostarczenia prawomocnego pozwolenia na budowę (...), zakupu i zainstalowania własnym kosztem i staraniem układów pomiarowo – rozliczeniowych energii elektrycznej zgodnie a warunkami przyłączenia.

W § 4 ustalono, że na szacowaną wstępną opłatę za przyłączenie składa się kwota 800 zł netto oraz:

- a) iloczyn kwoty 700.000 zł i długości w km odcinków sieci 110 KW łączącej stację 110 KW/SN (...) z rozdzielnią 110 KW w stacji 110/15 KW S. (przyłącza) w przypadku jej realizacji w wariantcie napowietrznym,
- b) iloczyn kwoty 2.000.000 zł i długości w km odcinków sieci 110 KW łączącej stację 110 KW/SN (...) z rozdzielnią 110 KW w stacji 110/15 KW S. (przyłącza) w przypadku jej realizacji w wariantcie kablowym.

W przepisach §§ 5 – 9 określono zasady koordynacji prac, warunki rozwiązania i odstąpienia od umowy, zasady odpowiedzialności stron oraz rozstrzygnięcia sporów, a także umieszczono postanowienia końcowe.

Załącznikiem nr 2 do decyzji są Warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej (...) SA Oddział B.. W Warunkach tych ustalono m.in., że powód będzie inwestorem rozbudowy sieci w zakresie: sieć 110 KW do miejsca rozgraniczenia własności - miejsca dostarczania energii obejmującym:

1. Przystosowanie stacji 110/15 KW S. do współpracy z generacją wiatrową przez wybudowanie pola liniowego 110 KW wytwórcy wyposażonego wg specyfikacji z pkt 4.1.a Warunków,
2. Wybudowanie odcinka linii 110 KW łączącego rozdzielnię 110 KW projektowanej stacji K. z rozdzielnią 110 KW w stacji 110/15 KW S.,
3. Zainstalowanie linii światłowodowej na wybudowanym odcinku linii 110 KW z urządzeniami teletransmisyjnymi,
4. Wybudowanie linii światłowodowej na ciągu liniowym 110 KW S. – D. – A.,
5. Przebudowanie ciągu liniowego 110 KW B. – C. – P. - S. – D. – A. z zastosowaniem przewodów niskozwisowych, wysokotemperaturowych.

Z kolei zainteresowany będzie inwestorem i wykonawcą pozostającego na jego majątku:

1. Urządzenia stacji blokowej 110/15 KW K. (wytwórcy) z urządzeniami wg specyfikacji pkt 4.2 Warunków,
2. Powiązania sieci kablowej 15 KW obiektów Farmy K. z rozdzielnią wewnętrzną 15 KW K. oraz linii 15 KW z rozdzielni 15 KW K. do transformatora 110/15 KW Farmy K..

Ponadto zainteresowany ma zainstalować własnym kosztem i staraniem w stacji 110/15 KW Farmy K. układy pomiarowo – rozliczeniowe energii elektrycznej – podstawowy i rezerwowy z urządzeniami do transmisji danych on – line i rejestratorem parametrów jakościowych energii elektrycznej.

Jednocześnie w Warunkach ustalono, że miejscem rozgraniczenia własności jest miejsce dostarczania energii elektrycznej.

Przedmiotową decyzję w całości zaskarżył powód – (...) S.A. z siedzibą w L..

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie:

I. prawa materialnego:

1. art. 7 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne z dnia 10.04.1997 r. (zwanej dalej jako „PE”), poprzez:

-założenie, że istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia do sieci w sytuacji, gdy analiza sprawy pozwala na ustalenie braku ekonomicznych i technicznych warunków przyłączenia, co wiąże się z rozległym zakresem zmian koniecznych do zaprowadzenia w sieci w związku z projektowanym przyłączeniem,

- naruszenie zasady równoprawnego traktowania poprzez ukształtowanie umowy o przyłączenie ze szkodą dla interesu ekonomicznego powoda i innych odbiorców, a wyłącznie w interesie zainteresowanego;

- naruszenie prawa wspólnotowego poprzez dokonanie wykładni przepisów krajowego porządku prawnego w oparciu o art. 15 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE i art. 16 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywę 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, w sytuacji, gdy nie wynika to wprost z zasad prawidłowej wykładni. Pozwany za podstawę rozstrzygnięcia nieuprawnienie przyjął powoływane regulacje prawa wspólnotowego w sytuacji, gdy uprawnione byłoby to wyłącznie w sytuacji, gdyby kształtował sytuację prawną powoda w sposób korzystniejszy niż wynikająca z zastosowania wyłącznie przepisów krajowego, stanowionego porządku prawnego. W przekonaniu powoda treścią powołanej regulacji prawa wspólnotowego jest stworzenie przez krajowego ustawodawcę ram dla uprzywilejowania wytwórców energii ze źródeł odnawialnych, podczas gdy do krajowego porządku prawnego ustawodawca nie wprowadził takowego uprzywilejowania, co wynika także ze swobody państw w doborze metod transpozycji regulacji wspólnotowych, o ile oczywiście taka pozytywna regulacja znajduje się w przepisach wspólnotowych, czego w niniejszym przypadku brak;

- błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wydanie warunków przyłączenia przemawia za tym, iż spełnione są warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia podmiotu ubiegającego się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej powoda, podczas gdy spełnienie się powyższych warunków Prezes URE powinien był ustalić w oparciu o całokształt stanu faktycznego sprawy oraz przy uwzględnieniu odrębności wynikających z hipotezy art. 7 ust. 9 PE;

- uznanie za bezskuteczną odmowę przyłączenia dokonaną przez powoda podmiotowi przyłączanemu, mimo że odmowa powoda wynikała w sposób jednoznaczny już choćby z braku zgody na zawarcie umowy przyłączeniowej opiewającej na opłatę przyłączeniową w kwocie niższej niż postulowana przez powoda, a kontekst negocjacji oraz główna kwestia sporna (tj. aspekt ekonomiczny) były dla stron oczywiste,

- przyjęcie istnienia po stronie powoda publicznoprawnego obowiązku przyłączenia zainteresowanego - także wbrew dyspozycji art. 7 ust. 3 PE, tj. wobec pierwotnego braku przedłożenia przez zainteresowanego tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, do których ma być dostarczana energia,

2. art. 7 ust. 9 PE poprzez jego niezastosowanie w sytuacji nieistnienia obowiązku przyłączenia oraz w braku ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci;

3. art. 7 ust. 8 pkt 3 PE poprzez jego zastosowanie, w sytuacji, gdy z pkt-u powyżej wynika fakt wyłączenia stosowania tegoż przepisu;

4. art. 7 ust. 8i PE poprzez niewłaściwą interpretację polegającą na:

- przyjęciu, że wydane warunki przyłączenia stanowią - wbrew literalnej treści - bezwarunkowe zobowiązanie do zawarcia umowy o przyłączenie,

- pominięciu prawidłowej wykładni oraz funkcji treści regulacji przepisu § 8 (w szczególności ust. 6) rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4.05.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (zwanym dalej jako „Rozporządzenie systemowe”),

- przyjęciu, iż wydane warunki przyłączenia wyłączają konieczność dokonania analizy przesłanek przyłączenia z uwzględnieniem art. 7 ust. 1 PE i z pominięciem art. 7 ust. 9 PE,

- przyjęciu, że wydanie warunków przyłączenia przez OSD posiada ww. skutki prawne w przypadku braku przedłożenia przez wnioskodawcę tytułów prawnych do przyłączanej nieruchomości (skutkującym następnie żądaniem przez organ ich dołączenia w trakcie postępowania administracyjnego) oraz obiektywnego braku warunków ekonomicznych i technicznych dla dokonania przyłączenia,

- analizowaniu warunków przyłączenia w oderwaniu od projektu umowy, podczas gdy to ostateczna treść umowy (w szczególności zaś kwota opłaty przyłączeniowej) warunkuje pierwotną zgodę OSD na przyłączenie w trybie art. 7 ust. 9 PE, a tym samym jedynie łącznie dokumenty te mogą być podstawą rozważań co do ich wykładni oraz intencji i motywów wydającego je OSD,

5. art. 11d ust. 3 PE, w zw. z art. 9c ust 3 poprzez ukształtowanie treści umowy z pominięciem treści obowiązków tkwiących po stronie powoda jako operatora systemu OSD oraz obowiązków zapewnienia należytej pracy sieci, w tym także w sytuacji zagrożenia (w szczególności ze względu na moc farmy), przez co w efekcie dochodziłoby do ograniczenia swobody OSD, ale także OSP, w realizowaniu przypisanych obowiązków;

6. art. 1 ust. 2 PE poprzez brak równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii, w sytuacji gdy skrajnie odmienne od propozycji powoda ukształtowanie wielkości opłaty za przyłączenie odbija się negatywnie dla odbiorców w taryfie na lata kolejne - poprzez zatwierdzenie wyższych wielkości stawek i opłat (wobec następczego ujęcia we wniosku taryfowym), zaś podmioty - wytwórcy, w tym zainteresowany, nie ponosi żadnych kosztów związanych z wprowadzaniem wyprodukowanej energii do systemu dystrybucyjnego, dla którego funkcję operatora pełni powód;

7. art. 4f ust. 1 PE, w zw. z art. 46 PE, poprzez pominięcie okoliczności, że świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej, m.in. nie może powodować niekorzystnej zmiany cen lub stawek opłat za dostarczoną energię i zakresu ich dostarczania odbiorcom przyłączonym do sieci, a także uniemożliwiać wywiązywanie się przez przedsiębiorstwo energetyczne z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska;

oraz przepisów prawa formalnego :

8. art. 7 i art. 77 ustawy z dnia 14.06.1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego³ (dalej jako: „K.p.a.”) poprzez brak pełnego wyjaśniania stanu faktycznego, wszystkich okoliczności sprawy mających stanowić przedmiot rozstrzygnięcia, co wiąże się z brakiem rozważenia istnienia obowiązku przyłączenia oraz brakiem weryfikacji ekonomicznych i technicznych warunków przyłączenia;

9. art. 6 k.p.a poprzez narzucenie brzmienia umowy, które powoduje naruszenie dyspozycji art. 46 PE oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18.08.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną (zwanym dalej jako „Rozporządzenie taryfowe”);

10. art. 107 ust 1 i 3 k.p.a. poprzez braki uzasadnienia rozstrzygnięcia tak faktycznego, jak i prawnego, w szczególności w zakresie podstaw ustalenia opłaty za przyłączenie, przez co organ naruszył także zasadę wyjaśniania; jednocześnie zaskarżona decyzja jest niejednoznaczna i wywołuje trudności interpretacyjne;

11. art. 8 PE w związku z art. 7 PE, poprzez wykroczenie przez organ administracyjny poza przypisane mu kompetencje ustawowe w zakresie orzekania, w sytuacji gdy:

- kompetencja Prezesa URE oparta na art. 8 PE dotyczy rozstrzygania sporów powstałych na tle zawierania i wykonywania umów w przypadku, gdy obowiązek ich zawarcia wynika z ustawy, względnie z decyzji administracyjnej. Oznacza to, że Prezes URE jest władny rozstrzygać w drodze konstytucyjnych decyzji administracyjnych wyłącznie w sprawach spornych, w których konkretnemu żądaniu wnioskodawcy odpowiada publicznoprawny obowiązek przedsiębiorstwa energetycznego, a zatem obowiązek wynikający z ustawowej normy prawnej o charakterze *ius cogens*, a tym samym kompetencja ta nie obejmuje umów nieobjętych obowiązkiem publicznoprawnym przedsiębiorstwa energetycznego, tj. w sytuacji, gdy brak jest warunków ekonomicznych i technicznych dla ich zawarcia lub wnioskodawca nie dysponuje tytułem prawnym do nieruchomości,

- Prezes URE nie ma uprawnień do modyfikacji poddanej jego rozstrzygnięciu umowy przyłączeniowej w zakresie, który nie jest sporny pomiędzy stronami, gdy jednocześnie nie zachodzi niezgodność tych postanowień z przepisami bezwzględnie obowiązującymi,

- za przekroczenie kompetencji Prezesa URE należy uznać analizowanie sprawy w oderwaniu od stanu faktycznego sporu oraz wykraczanie w zakresie ustaleń i rozstrzygnięcia poza ramy formalne naznaczone przez wniosek o przyłączenie i pierwotne warunki przyłączenia. Kompetencja Prezesa URE w tym zakresie wymaga zachowania tożsamości przedmiotowej sprawy i przez to wykluczone jest w istocie dowolne i czynione wyłącznie na potrzeby Zainteresowanej modyfikowanie stanu faktycznego sprawy po wydaniu warunków przyłączenia przez OSD. Prezes URE powinien bowiem przede wszystkim ocenić, czy istnieje formalnoprawny obowiązek przyłączenia, a następnie rozstrzygać merytorycznie jedynie w razie stwierdzenia, iż on występuje. Za niedopuszczalne należy zatem przyjąć całkowite wyręczenie OSD w uprawnieniach wynikających z art. 7 PE, w tym w szczególności zwracanie się do podmiotu przyłączanego o przedstawienie tytułów prawnych do nieruchomości objętych przyłączeniem (uzupełnienie domniemanego wniosku o przyłączenie). Czyniąc tak Prezes URE potwierdza bowiem, że nie było formalnie potwierdzonych przesłanek dla przyłączenia w postaci tytułów prawnych do nieruchomości, a tym samym, że dorozumiana odmowa przyłączenia była zasadna. Dokonywanie innych ustaleń przez Pozwanego staje się w tym zakresie zbędne, a wydanie w tym stanie faktycznym i prawnym decyzji orzekającej zawarcie umowy - niedopuszczalne.

Jednocześnie zaskarżonej decyzji - z ostrożności procesowej – powód zarzucił naruszenie przepisów prawa, jak niżej:

12. art. 7 ust. 2 PE poprzez brak ukształtowania zapisów umowy w kwestiach zawartych w powołanym przepisie, w tym w zakresie braku ustalenia opłaty za przyłączenie - poprzez ustalenie jedynie jednego składnika tejże opłaty, podczas, gdy drugi stanowiący iloczyn opisany jest jedynie w postaci mnożnej;

13. art. 7 ust. 8 pkt 3 PE poprzez mylną wykładnię polegającą na przyjęciu, że „przyłączenie” należy sprowadzić do terminu „przyłącza” zgodnie z definicją rozporządzenia systemowego oraz poprzez ustalenie treści § 4 stanowiącego o ustaleniu opłaty za przyłączenie, z uwzględnieniem zarzutu powyżej;

14. art. 7 ust. 8 pkt 3 w zw. z art. 23 ust. 1 PE poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że ustalenie wysokości opłaty za przyłączenie na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia oznacza, iż zainteresowany powinien ponieść jedynie część kosztów inwestycji związanych z wybudowaniem przyłącza, a nie

obejmuje kosztów inwestycji związanych z przebudową (dla potrzeb niniejszego odwołania utożsamianą z pojęciami modernizacji i rozbudowy) sieci elektroenergetycznej powoda i niezbędnych do przyłączenia w sytuacji, gdy:

- ustawodawca nie utożsamia pojęć „przyłączyć” oraz „przyłączenie”, w związku z czym wniosek, iż koszty „przyłączenia” zainteresowanego do sieci odpowiadają kosztom budowy „przyłącza” jest błędny, tym samym zwrot „rzeczywiste nakłady poniesione na realizację przyłączenia” należy interpretować zgodnie z jego literalną treścią, ze względu na priorytet wykładni językowej, w zgodzie z semantyką języka polskiego i rozumieć jako upoważnienie przedsiębiorstwa energetycznego (tu: powoda) do ustalenia opłaty przyłączeniowej w wysokości kosztów wszystkich inwestycji niezbędnych dla przyłączenia zainteresowanego do sieci,

- rozszerzenie wykładni pojęcia „przyłączyć” - w kontekście nieprawidłowego antycypowania stanu sieci, jakby już została zbudowana/przebudowana oraz w kontekście sformułowań używanych przez ustawodawcę: „przyłączenie” imiesłów czynny ze źródłosłowem w postaci „przyłączyć” (tu o zabarwieniu obowiązku publicznoprawnego), to wszystko wsparte rozumowaniem typu wnioskowego „z celu na środki”;

- dodatkowo uzasadniając ukształtowanie zapisów umowy w części dotyczącej opłaty za przyłączenie pozwany nie wskazał uzasadnienia dla „szczątkowego” ujęcia w kalkulacji opłaty za przyłączenie tylko jednego elementu infrastruktury, skoro jest to — jak i zresztą pozostałe -element infrastruktury umożliwiający przyłączenie rozumiane jako zespół

czynności funkcjonalnie związanych z budową przyłącza, sumarycznie ujętych w wydanych warunkach przyłączenia, a bez których przyłączenie zainteresowanego do sieci na założonych dla przyłączanych urządzeń parametrach (w tym wytwarzanej mocy) oraz współpraca z tą siecią nie byłyby możliwe;

15. art. 23 ust. 2 pkt 12 i 20 lit. c) PE, art. 7 ust. 8 pkt 3 PE oraz § 8 ust. 3, § 15 oraz regulacji Załącznika nr 1 Rozporządzenia systemowego oraz art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny poprzez ustalenie treści umowy w zakresie wykraczającym poza zakres kompetencji pozwanego, w tym w szczególności w zakresie wprowadzenia zmian w wydanych warunkach przyłączenia bez dokonania w tej mierze konsultacji z operatorem przesyłowym, uchybienia ukształtowanemu zapisowi co do rozgraniczenia własności sieci i urządzeń, miejsca dostarczania i odbioru energii elektrycznej oraz poprzez uwzględnienie w opłacie jedynie części skalkulowanych nakładów na przyłączenie, które winny zostać nią objęte stosownie do postanowień Załącznika nr 1 Rozporządzenia systemowego dotyczącego wymagań technicznych dla urządzeń, instalacji i sieci wytwórców energii elektrycznej; a jednocześnie naruszenie zasady swobody umów poprzez ukształtowanie treści kontraktu w sposób sprzeczny z wolą podmiotów, których interesów umowa dotyczy, przy braku okoliczności, które mogłyby być poczytane za niezgodne z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, w efekcie czego nastąpiła zmiana miejsca dostarczania i odbioru energii oraz zakładanego przez strony rozgraniczenia własności instalacji i urządzeń.

16. art. 4 ust. 1, art. 7 ust. 5 i 6, 8 oraz art. 9c ust. 3 pkt 3,4 i 5 w zw. z art. 16 ust. 1 i ust. 4, art. 19 ust. 1 i 3 PE poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wyłącznie na przedsiębiorstwie energetycznym ciąży obowiązek sfinansowania modernizacji i rozbudowy sieci elektroenergetycznej niezbędnej celem dokonania przyłączenia podmiotu ubiegającego się o przyłączenie (tu: zainteresowanego) - w sytuacji, gdy:

- z brzmienia powyższych regulacji nie wynika wniosek wyprowadzony przez Prezesa URE;

a ponadto

- powód ustalił konieczność poniesienia nakładów na przyłączenie, których treścią nie jest modernizacja i rozbudowa a przebudowa, co podyktowane jest celem poniesienia nakładów (tu przyłączenie zainteresowanego), a nie rozbudową sieci realizowaną jako jej stały rozwój, która to powinność jest realizowana niezależnie od działań związanych z przyłączaniem podmiotów, które już posiadają zawartą umowę, bądź realizują uprawnienie dla jej ukształtowania przez pozwanego Prezesa URE;

- z brzmienia i treści normy art. 7 ust. 8 (pkt 3) wynika zupełność przedmiotowej normy, w szczególności, że podstawa prawna rozporządzenia taryfowego powołanego przez pozwanego jako umożliwiającego dokonanie wykładni powołanego przepisu przesądza, że nie może mieć ono i realizować funkcji wykładniczej dla przepisu - przecież - aktu prawnego wyższej rangi, podobnie zresztą rzecz ma się również w stosunku do Rozporządzenia systemowego, które - co warto podkreślić - ma walor i wydźwięk stricte faktyczny, z którego skutki prawne płyną dopiero wskutek odpowiednich zachowań podmiotów uprawnionych.

Powołując się na ww. zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości ewentualnie zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie treści umowy przyłączeniowej w brzmieniu ostatecznie wskazanym przez powoda za pismem z dnia 25 kwietnia 2012 r., w szczególności poprzez ustalenie szacunkowej opłaty za przyłączenie w wysokości 16.760.400 zł netto. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego oraz zainteresowanego na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej.

Reasumując przedstawione zarzuty odwołania należy stwierdzić, że powód akcentował, iż podstawą zaskarżonej decyzji było błędne założenie istnienia w sprawie warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia do sieci w sytuacji gdy oba te warunki nie istniały. W ocenie powoda wydanie zaskarżonej decyzji oparte było na błędnej wykładni polegającej na uznaniu przez Prezesa URE, że wydanie warunków przyłączenia przemawiało za tym, iż spełnione są warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia zainteresowanego i w efekcie spowodowało błędne ukształtowanie treści umowy o przyłączenie, w której pominięto zakres obowiązków tkwiących po stronie powoda jako operatora systemu OSD, w tym zapewnienia należytej pracy sieci, także w sytuacji zagrożenia (ze względu na moc farmy). W konsekwencji realizacja decyzji prowadziłaby do ograniczenia swobody OSD oraz OSP w realizowaniu przypisanych im obowiązków.

Pozwany Prezes URE oraz zainteresowany (...) Spółka z o.o. w W. wnieśli o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 17 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uwzględniając odwołanie uchylił zaskarżoną decyzję.

Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie wskazał, że trafny jest zarzut naruszenia art. 7 ust.1 ustawy Prawo energetyczne, albowiem po stronie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie do sieci brak urządzeń technicznych umożliwiających takie przyłączenie. Stan taki powoduje w ocenie Sądu Okręgowego, że brak jest warunków technicznych przyłączenia, w konsekwencji brak po stronie przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie do sieci. Jak wskazał Sąd, w takiej sytuacji nie istnieje przedmiot umowy, gdyż nie istnieje przedmiot przyłączenia do sieci, a zatem wykonanie zawartej umowy jest niemożliwe. Bezsprzeczne jest zaś w okolicznościach faktycznych sprawy, że budowa farmy wiatrowej powoda nie została nawet rozpoczęta. Brak istnienia przyłączanego obiektu czyni zatem technicznie niemożliwym jego przyłączenie i dostarczanie energii. Nie ma zatem potrzeby, aby przepis art. 7 ust. 1 lub 7 ust. 3 PE. musiał zawierać wymóg fizycznego istnienia obiektu przyłączonego, gdyż jest to jeden z warunków technicznych i zawiera się w obecnym brzmieniu art. 7 ust. 1 PE.

W wyniku apelacji pozwanego i zainteresowanego Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 24 września 2015 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny podzielił zarzuty zawarte w obu apelacjach, w świetle których Sąd Okręgowy dokonał wadliwej wykładni art. 7 ust. 1 PE. Ani prawo energetyczne ani przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie nie przewidują bowiem warunku przyłączenia w postaci uprzedniego ukończenia obiektu stanowiącego przedmiot przyłączenia. Tym samym nie można uznać, jak czyni to Sąd Okręgowy, że brak po stronie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie urządzeń technicznych umożliwiających przyłączenie do sieci powoduje brak warunków technicznych przyłączenia.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 w zw. z art. 7 ust. 1 Prawa Energetycznego, obowiązek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie nie powstaje w wypadku, gdy zainteresowany podmiot nie ma tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu, do których paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane. Posiadanie tytułu prawnego nie może być utożsamiane z konkretnym obiektem gotowym do przyłączenia (w okolicznościach faktycznych tej sprawy – farmą wiatrową). Trafnie w tym kontekście Prezes URE wskazał, że w procesie przyłączania farmy wiatrowej zawarcie umowy przyłączeniowej nie jest – wbrew wyobrażeniu sądu pierwszej instancji – etapem kończącym proces inwestycyjny. W istocie żadna inwestycja budowy farmy wiatrowej nie zostanie rozpoczęta, jeżeli nie zawrze z przedsiębiorstwem energetycznym umowy o przyłączenie do sieci. Upřednie wybudowanie obiektu (farmy wiatrowej) nie jest warunkiem wypełnienia warunków technicznych przyłączenia i tym samym aktualizacji publicznoprawnego obowiązku zawarcia umowy o przyłączenie do sieci.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, dla rozstrzygnięcia sprawy istotne jest ustalenie, czy w dacie orzekania spełnione zostały warunki techniczne i ekonomiczne do przyłączenia zainteresowanego do sieci energetycznej powoda. W tym kontekście Sąd Apelacyjny wydał wytyczne do dalszego postępowania. W ich świetle konieczne jest rozważenie zarzutów i twierdzeń powoda z odwołania oraz argumentacji podnoszonej przez pozwanego i zainteresowanego. Niezbędne jest również poczynienie ustalenia czy wskazywane przez powoda inwestycje w sieć konieczne do przyłączenia instalacji zainteresowanego zostały ujęte w planie rozwoju powoda, a także ustalenie czy środki na realizację inwestycji ujętej w planie zostały zapewnione w taryfie powoda zatwierdzonej przez Prezesa URE, bądź zostało zadeklarowane, że będą one ujęte w kolejnych taryfach.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd Okręgowy Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny uwzględniając wytyczne Sądu Apelacyjnego co do dalszego prowadzenia sprawy.

Bezsporne jest, że w dniu 23 marca 2010 r. zainteresowany wystąpił do powoda z wnioskiem o wydanie warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej dla (...).

W dniu 12 kwietnia 2010 r. (K 24 – 43 akt adm.) powód określił te warunki, jednak nie przedstawił projektu umowy o przyłączenie ww. Farmy (odnawialnego źródła energii). Projekt ten został przekazany zainteresowanemu przy piśmie z dnia 11 czerwca 2010 r. (K 44 – 54 akt adm.)

Według treści § 6 pkt 1 projektu szacowana wstępna wielkość opłaty przyłączeniowej wynosiła 8.500.000 zł + VAT (z uwzględnieniem zniżki w tej opłacie dla odnawialnego źródła energii obowiązującej do dnia 31 grudnia 2010 r.). Jednocześnie w projekcie potwierdzono wniesienie przez zainteresowanego zaliczki na poczet opłaty przyłączeniowej w kwocie 922.131,15zł.

Zainteresowany nie zaakceptował propozycji z przedstawionego mu projektu umowy w szczególności domagał się od powoda istotnego obniżenia opłaty za przyłączenie. W jego ocenie opłata ta powinna obejmować tylko koszty przyłącza bez kosztów budowy (modernizacji) sieci. W zaistniałej sytuacji przedstawił swój własny projekt umowy o przyłączenie (K 57 – 79 akt adm.)

Do uzgodnienia stanowisk jednak nie doszło.

W dniu 20 marca 2012 r. zainteresowany wystąpił do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy w trybie art. 8 ust. 1 Prawa energetycznego z uwagi na odmowę zawarcia przez (...) SA umowy o przyłączenie do sieci odnawialnego źródła energii (K 1 – 79 akt adm.).

W trakcie postępowania administracyjnego na wezwanie Prezesa URE zainteresowany przedstawił mu kopie tytułów prawnych do nieruchomości, na których terenie ma być zbudowana (...).

W piśmie z dnia 25 kwietnia 2012 r. znak:RP4/AS/(...) (K 236 – 243 akt administracyjnych) (...) SA Oddział B. poinformowała Prezesa URE, iż „(...) nie odmówiła zawarcia umowy o przyłączenie (...). Przedstawiona w umowie

szacunkowa opłata za przyłączenie nie jest opłatą wygórowaną i jest naliczona w oparciu o przewidywane koszty przyłączenia. (...) SA Oddział B. wyliczenie opłaty za przyłączenie w oparciu o przewidywane koszty przyłączenia nie jest nadużywaniem pozycji dominującej na rynku (...) (...) SA Oddział B. zwrócił uwagę, że w okresie prawie dwóch lat, które minęły od dnia wydania warunków przyłączenia wnioskodawca nie podjął merytorycznych negocjacji związanych z ukształtowaniem umowy o przyłączenie (...). Niezależnie od powyższego (...) SA w ww. piśmie ustosunkowała się również do propozycji zmian w projekcie umowy o przyłączenie ww. odnawialnego źródła energii przedstawionych przez wnioskodawcę we wniosku o rozstrzygnięcie sporu oraz poinformowała Prezesa URE, iż „Szacunkowa opłata za przyłączenie FW K. wynosi 16.760.200 zł i została ustalona na podstawie przewidywanych nakładów do poniesienia na realizację przyłączenia, zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo energetyczne (art. 7 ust. 8 pkt 3) oraz taryfą ustaloną przez przedsiębiorstwo dla dystrybucji energii elektrycznej (...) pkt 4 ppkt 4. Przyłączem w rozumieniu § 2 pkt 15 rozporządzenia systemowego MG z dnia 04.05.2007 r. jest pole liniowe 110 kV w stacji 110/15 kV S. wyposażone zgodnie z potrzebami. Kwota niezbędna na wykonanie przyłącza bez uwzględnienia pełnych kosztów przyłączenia została oszacowana na 800.000 zł netto. W aktualnym planie rozwoju są przewidziane wszystkie elementy związane z przyłączeniem (...) (...). Miejscem przyłączenia (...) są: „zaciski prądowe izolatorów odciągowych na brankach stacyjnych w polu liniowym 110 kV stacji 110/15 kV S. (patrzac od strony zasilania stacji wytwórcy), izolatory odciągowe stanowią własność wytwórcy” (...). (...) SA Oddział B. wyjaśnia, że planowane miejsce przyłączenia (tj. rozdzielnia 110 kV stacji 110.15 kV S.) jest jednocześnie najbliższym punktem sieci dystrybucyjnej 110 kV, do którego wnioskodawca powinien doprowadzić linię 110 kV. W okolicy planowanej Farmy K. (w pobliżu granicy z Białorusią) nie są planowane inne źródła energii elektrycznej, czy też duże odbiory wymagające rozbudowy sieci dystrybucyjnej 110kV Spółki. Operator systemu dystrybucyjnego kształtując sieć elektroenergetyczną na obszarze swojego działania określa (wydaje) warunki przyłączenia dla wnioskodawcy. Wydane warunki przyłączenia zgodne z § 8 ust. 1 rozporządzenia systemowego określają w szczególności „1. miejsce przyłączenia, (...) 4. rodzaj przyłącza (...) itd.” Biorąc pod uwagę powyższe. Spółka określiła warunki przyłączenia Farmy K. z budową linii 110 kV, która będzie własnością wytwórcy. Dodatkowo zauważamy, że zgodnie z definicją „przyłącza” podaną w rozporządzeniu systemowym, w 2 pkt § 15 podmiot przyłączany może posiadać sieć, która łączy się z siecią przedsiębiorstwa energetycznego przez przyłącze”.

Wraz z ww. pismem (...) SA Oddział B. przedstawiła projekt umowy o przyłączenie (...) do sieci elektroenergetycznej. Jak wynika z załącznika nr 2 do tej umowy szacowana opłata za przyłączenie ww. odnawialnego źródła energii wynosi netto 16.760.400 zł

Z kolei w piśmie z dnia 15 maja 2012 r. (K 296 – 298 akt adm.) zainteresowany podał, które rozwiązania z projektu umowy powoda uważa za nie do przyjęcia. Zaliczył do nich:

1. brak terminu przyłączenia i ograniczone do 3 zadań obowiązki (...), bez terminów ich realizacji;
2. obowiązek dostarczania pozwolenia na budowę farmy w nierealistycznym terminie 21.12.2013 r. podczas gdy nie ma takiego obowiązku w odniesieniu do pozwolenia na rozbudowę sieci. Ponadto proponowany termin przyłączenia jest z kolei rażąco odległy – 31.12.2017 r. pozwolenie na budowę zdążyłoby stracić ważność w tym terminie. Wnioskodawca podtrzymuje, iż terminem przyłączenia powinien być 2016 r., zgodnie z pierwotnym projektem umowy (...) i projektem przedstawionym przez wnioskodawcę (...). W tym terminie będzie oczywiście gotowa instalacja wytwórcza;
3. żądanie gwarancji bankowej na koszty, które nie obciążają wnioskodawcy;
4. w zasadzie dowolne ograniczenie generacji farmy i jej prawo do jej odłączenia od sieci pomimo przewidywanej umową modernizacji sieci służącej właśnie zlikwidowaniu ograniczeń (z zastrzeżeniem oczywiście awarii sieciowych);
5. bezprawną metodę wyliczenia opłaty za przyłączenie, pomimo kolejnego wyroku Sądu Najwyższego stanowiącego o tym, że to (...) ponosi przedmiotowe koszty;

6. dowolność rozwiązania umowy za 3-miesięcznym wypowiedzeniem jako próbę pozbawienia znaczenia ewentualnej decyzji Prezesa URE orzekającej umowę o przyłączenie;

7. nominalną wysokość kar umownych, w żaden sposób nie korespondującą z wielomilionowym kosztem inwestycji w źródło wytwórcze.

Wypowiadając się w postępowaniu administracyjnym (pismo z dnia 21 maja 2012 r. K 299 – 301 akt adm.) powód podtrzymał stanowisko, iż szacunkowa opłata za przyłączenie została wyliczona prawidłowo na podstawie przepisu art. 7 ust. 8 pkt 3 PE w oparciu o nakłady na realizację przyłączenia w postaci kosztów:

1. budowy przyłącza – pola liniowego 110 KV w stacji 110/15r KV S.,
2. przebudowy ciągu liniowego 110 KV A. – D. – C. – B.,
3. budowy światłowodu do transmisji danych w relacji A. – D. – S..

Nakłady powyższe wraz z opłatami za przyłączenie zostały oszacowane przez powoda łącznie na kwotę 16.760.400 zł

W jego ocenie, w świetle powołanego wyżej przepisu, opłata za przyłączenie wytwórcy energii powinna być naliczona na podstawie wszystkich nakładów na realizację przyłączenia, a nie tylko nakładów na budowę przyłącza.

W kolejnym wystąpieniu z dnia 19 czerwca 2012 r. (K 314 – 318 akt adm.) powód podkreślił, że na etapie określenia warunków przyłączenia nie brał pod uwagę możliwości budowy linii 110 KV między stacją S. 110/15 KV i stacją SN/110 KV zainteresowanego.

Zaznaczył również, że budowa ww. linii nie znajduje się w aktualnym planie rozwoju jego przedsiębiorstwa.

Z kolei wprowadzenie do umowy o przyłączenie gwarancji na zabezpieczenie swoich wierzytelności uzasadnił dużą wartością inwestycji.

Na rozprawie (K 415-416 akt sądowych) Sąd postanowił dopuścić następujące dowody:

1. z dokumentów zgromadzonych w aktach administracyjnych,
2. z zasad kalkulacji taryf na 2012 rok - „Taryfy OSD na rok 2012 (k. 111-128) na okoliczności zgłoszone przez powoda (k. 154-155) oraz na okoliczności zgłoszone przez zainteresowanego w pkt. 28, 72, 73, 75 – 78, 82 odpowiedzi na odwołanie,
3. wyciągu z aktualizacji planu powoda na lata 2011 – 2015,
4. ze Stanowiska Prezesa URE 10/20 z 29.06.2010 r. na okoliczności czy istnieją po stronie powoda techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia zainteresowanego do sieci energetycznej,
5. z pism zainteresowanego z 17.12.2012r. i 03.01.2013r. wraz z załącznikami na okoliczność posiadania przez niego tytułów prawnych do nieruchomości objętej inwestycją,

dowody z punktów 1 – 4 również na okoliczność istnienia warunków technicznych i ekonomicznych dla realizacji inwestycji zainteresowanego

6. z Planu rozwoju powoda na lata 2014 – 2019 na okoliczność, że sporna inwestycja jest nadal przewidziana przez niego do realizacji.

Sąd nie dopuścił dowodu z opinii biegłego na okoliczności podane w odwołaniu, gdyż do ustalenia czy po stronie powoda istnieją warunki ekonomiczne przyłączenia Farmy zainteresowanego nie są potrzebne wiadomości specjalne, a wystarczający jest materiał dowodowy zgromadzony w sprawie.

Sąd nie przeprowadził dowodu z treści taryf powoda, gdyż konstruowane są one na poziomie uogólnienia nie pozwalającym na zbadanie, czy na konkretną inwestycję powoda są w niej zapewnione określone środki finansowe (tak też pozwany Prezes URE w swoich wyjaśnieniach w protokole rozprawy K – 415).

W zakresie ustalenia czy zapewnione są środki na inwestycje związaną z przyłączeniem (...) zainteresowanego zalecenie Sądu Apelacyjnego dopuszczało alternatywnie zbadanie czy środki te zostały zadeklarowane w Planie rozwoju powoda.

Jednakże dopuszczenie dwóch innych dowodów omówionych poniżej na tę okoliczność wyczerpało omówioną część zaleceń.

1. Z zasad kalkulacji taryf OSD na rok 2012 wydanych przez Prezesa URE wynika, że „nakłady na inwestycje zostaną uznane w wysokości wynikającej z uzgodnionych planów rozwoju przedsiębiorstw” (K 115 akt sądowych). Ponadto „opłaty za przyłączenie podmiotów (w tym również (...)) powinny zostać ustalone na podstawie nakładów inwestycyjnych na budowę przyłącza, bez uwzględniania nakładów na rozbudowę sieci niezbędnej do przyłączenia” (K 125).

2. W stanowisku Prezesa URE (...) (K – 104) podano kryteria oceny efektywności ekonomicznej przyłączeń. W ich świetle (K 106 – 107) przedsiębiorstwa elektroenergetyczne dokonują budowy i rozbudowy sieci przesyłania lub dystrybucji energii dla obszaru swojego działania w oparciu o uzgodniony z Prezesem URE projekt planu rozwoju. Zgodnie z prawem energetycznym przez zatwierdzenie taryfy energetycznej dla energii elektrycznej przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej uzyskuje przychody w wysokości pozwalającej na pokrycie planowanych uzasadnionych kosztów własnych, kosztów przeniesionych i zwrot z kapitału zaangażowanego w tę działalność. W tym kontekście taryfa, jako całość, zapewnia spełnienie ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci, o których mowa w art. 7 ust. 1 PE. Z tego powodu, dla oceny efektywności ekonomicznej inwestycji przyłączenia do sieci wpływy pieniężne z realizacji konkretnego projektu inwestycyjnego należy obliczać wg identycznej zasady jak przychód regulowany dla przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej. Należy przyjąć założenie, że wpływy przedsiębiorstwa z tytułu przyłączenia nowego podmiotu są sumą pokrywanych przez taryfy kosztów przesyłania lub dystrybucji związanych z zapewnieniem dostaw energii temu podmiotowi oraz zwrotu z kapitału oraz wartości netto przyłącza i sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia, pomniejszonej o wniesioną opłatę za przyłączenie.

Z dowodu (K 171 akt sądowych) wyciągu z aktualizacji planu rozwoju (...) SA Oddziału B. na lata 2011-2015 z aktualizacją w zakresie lat 2013 – 2015 (plan K 270 – 285 akt adm.) wynika, że na liście jego projektów inwestycyjnych związanej z modernizacją i odtworzeniem majątku w województwie (...) znajduje się projekt inwestycyjny „Przebudowa linii 110 KV A. – D. – S. – P. – C. – (...) 1 B. związana z przyłączeniem (...) (odnawialnego źródła energii).

Również z wyciągu planu aktualizacji rozwoju powoda na lata 2014 – 2019 wynika, że uwzględniono inwestycję przyłączenia (...) oraz związaną z tym modernizację linii 110 KV o przebiegu jak wyżej (K 421 akt sądowych).

Kolejnymi dowodami dopuszczonymi w sprawie są umowy przedłożone do akt administracyjnych i aneksy do przedwstępnych umów dzierżaw gruntów (K – 160 – 164 akt sądowych) zawarte przez zainteresowanego jako dzierżawcę z wydzierżawiającymi, będące w istocie umowami bezpłatnego użyczenia tych nieruchomości do czasu podpisania umów przyrzeczonych na cele związane z przeprowadzeniem inwestycji – budowy farmy wiatrowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie nie jest uzasadnione, a zaskarżona nim decyzja jest prawidłowa.

W pierwszej kolejności należało ocenić zarzut braku po stronie powoda ekonomicznych warunków przyłączenia (...) zainteresowanego, który stanowi wątek jego argumentacji, także w znacznej części pozostałych zarzutów odwołania i jest kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy.

W związku z tym należy wskazać, że stosownie do art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1059) przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest zobowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru, a stosownie do treści art. 7 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci składa w przedsiębiorstwie energetycznym wnioski o określenie warunków przyłączenia. Ponadto, zgodnie z art. 7 ust. 5 Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania się podmiotów ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 – 4, 7 i 8 i art. 46 oraz w założeniach lub planach, o których mowa w art. 19 i 20”. Tak więc ocena czy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci jest dokonywana przez to przedsiębiorstwo po złożeniu przez podmiot przyłączający wniosku wraz z wymaganymi dokumentami.

Zainteresowany złożył u powoda wnioski o przyłączenie do sieci FW K. wraz ze stosownymi dokumentami i otrzymał od powoda warunki przyłączenia, które de facto stanowią o technicznych i ekonomicznych warunkach przyłączenia farmy wiatrowej do sieci, zgodnie z określonymi w nich warunkami, co obecnie zostało potwierdzone w art. 7 ust. 8i ustawy – Prawo energetyczne.

Nie ulega zatem wątpliwości, że w rozpatrywanej sprawie istnieją techniczne warunki przyłączenia Farmy do sieci energetycznej. Wydanie tych warunków oznacza, że powód w wyniku rozpatrzenia wniosku o przyłączenie uznał, iż spełnione zostały przesłanki z art. 7 ust. 1 PE tj. warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia.

Z warunków tych powód nie mógł się w każdym czasie wycofać, w szczególności przez nałożenie na podmiot domagający się przyłączenia opłaty za przyłączenie wyliczonej niezgodnie z prawem i przez to wielokrotnie zawyżonej.

Jak słusznie podniósł Prezes URE przedsiębiorstwo energetyczne wydając warunki przyłączenia oraz nierozzerwalnie z nimi związany projekt umowy o przyłączenie co zgodnie z art. 7 ust. 8ⁱ PE jest zobowiązaniem do zawarcia umowy o przyłączenie, nie może w każdym czasie wycofać się z tego zobowiązania. W tym zakresie związany jest bowiem dwuletnim terminem ważności warunków przyłączenia.

Jeśli chodzi o przesłankę ekonomicznych warunków przyłączenia to w świetle zarzutów odwołania analizy wymagają jej dwa aspekty: zakresu przedmiotowego prac wraz z nakładami niezbędnymi do przyłączenia oraz źródeł finansowania przyłączenia.

Przepis § 2 pkt 15 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. Nr 93, poz. 623 z późn. zm.) powoływanego dalej jako rozporządzenie systemowe definiuje przyłącze jako odcinek lub element sieci służący do połączenia urządzeń, instalacji lub sieci podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, o wymaganej przez niego mocy przyłączeniowej, z pozostałą częścią sieci przedsiębiorstwa energetycznego świadczącego na rzecz podmiotu przyłączanego usługą przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej. Natomiast siecią dystrybucyjną jest sieć elektroenergetyczna wysokich, średnich i niskich napięć, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego – art. 3 pkt 11^b PE. Z kolei miejscem przyłączenia jest punkt w sieci, w którym przyłącze łączy się z siecią - § 2 pkt 8 rozporządzenia systemowego.

W planie rozwoju powoda na lata 2011 – 2015 przewidziano nakłady na budowę przyłącza (...) tj. budowę pola liniowego 110 KV w stacji S. 110/15 KV i przebudowę linii 110 KV A. – D. – S. – P. – C. – (...) 1 B. oraz nakłady na linię światłowodową.

Z planu wynika więc, że OBIE ww. linie nie mogą być uznane za sieć wytwórcy, gdyż nie są przyłączem.

Ponadto nie były objęte wnioskiem o przyłączenie sporządzonym przez zainteresowanego.

W związku z tym (...) nie mogła narzucać przyłączanemu podmiotowi dodatkowych obowiązków w zakresie rozbudowy infrastruktury, a jedynie odnieść się do planowanych do przyłączenia, określonych we wniosku instalacji i urządzeń i w relacji do nich ustalić warunki techniczne przyłączenia.

Niezależnie od powyższego Sąd wskazuje, że przedmiotem umowy o przyłączenie nie jest sieć powoda tylko OZE zainteresowanego wytwórcy energii (tj. farma wiatrowa).

Jak wynika z przepisu art. 7 ust. 5 PE przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii są obowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie na warunkach określonych w przepisach PE, zaś art. 7 ust. 6 PE przewiduje, że budowę i rozbudowę odcinków sieci służących do przyłączenia instalacji należących do podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci zapewnia operator systemu dystrybucyjnego.

Przywołane przepisy wskazują jednoznacznie, że na powodzie jako dystrybutorze energii elektrycznej spoczywa ustawowy obowiązek budowy odcinków sieci służących do przyłączania urządzeń i instalacji podmiotów ubiegających się o przyłączenie oraz do zapewnienia finansowania tego rodzaju inwestycji.

Z ww. przepisami pozostają w zgodzie plany rozwoju powodowego przedsiębiorstwa przewidujące modernizację linii energetycznej 110 KV A. – (...) 1 B..

Z przeprowadzonych rozważań wynika, że na zainteresowanego powinna być nałożona wyłącznie opłata za wybudowanie przyłącza, którą należało ustalić na podstawie rzeczywistych kosztów jego realizacji bez zniżek przysługujących dla OZE o mocy nie przekraczającej 5 MW ((...) o mocy 37,5 MW nie spełniała warunku do zniżki).

Bezpośrednią podstawę do ustalenia takiej opłaty stanowi art. 7 ust. 8 pkt 3 PE. Wstępną (szacunkową) opłatę opartą o powyższą zasadę jej naliczenia prawidłowo zastosowano w zaskarżonej decyzji – zał. 1 do decyzji wyliczając ją szacunkowo na kwotę 800.000 zł netto oraz iloczyn kwoty 700.000 zł i długości przyłącza w km tj. odcinków linii 110 KV łączącej stację 110 KV/SN (...) z rozdzielnią 110 KV w stacji 110/15 KV S. w przypadku realizacji przyłącza w wariantcie linii napowietrznej bądź iloczyn kwoty 2.000.000 zł i długości przyłącza w km jak wyżej w przypadku realizacji przyłącza w wariantcie kablowym - § 4.1 załącznika nr 1 do decyzji (K 405 akt adm.).

Sąd uznał za bezzasadny zarzut odwołania ustalenia opłaty przyłączeniowej za pomocą zsumowania konkretnej kwoty i iloczynu ze zmienną w postaci liczby kilometrów.

Podstawienie konkretnej długości linii do iloczynu pozwala bowiem wyliczyć konkretną kwotę opłaty.

W przedstawionym stanie rzeczy należało przyjąć, że wbrew zarzutom odwołania, na powodzie ciąży publicznoprawny obowiązek realizacji finansowanego przez zainteresowanego opłatą przyłączeniową przyłącza OZE do sieci elektroenergetycznej co przekłada się na przypisane powodowi obowiązki określone § 2 załącznika nr 1 do decyzji (K – 403 akt adm.) oraz obowiązki nałożone na przyłączonego określone w § 3 załącznika.

W konsekwencji istnienia po stronie powoda ww. publicznoprawnego obowiązku powód jest uprawniony do pobrania za usługę przyłączenia wyłącznie opłaty przyłączeniowej. Przy jej kalkulowaniu nie jest władny nałożyć na zainteresowanego jakichkolwiek kosztów budowy bądź modernizacji własnej sieci elektroenergetycznej (tak też Sąd

Najwyższy w wyroku z 11.04.2012 r. III SK 33/11 teza 2, OSNP 2013/9-10/120, a także Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 04.06.2012 r. VI ACa 1508/11 LEX ne 1213382).

Za przyjęciem istnienia przedstawionego wyżej publicznoprawnego obowiązku przyłączenia przemawia również przedłożenie przez zainteresowanego tytułów prawnych do korzystania przez niego z działek gruntu niezbędnych do budowy (...).

Okoliczność przedłożenia odpowiednich dokumentów przedwstępnych umów dzierżawy gruntu, dopiero na etapie postępowania administracyjnego, a nie jak podkreślono to w odwołaniu „pierwotnie” powodowi nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Skoro Prezes URE prowadzi postępowanie administracyjne, każda ze stron ma prawo przedłożyć mu dowody dla wykazania okoliczności jej zdaniem istotnych dla rozstrzygnięcia sporu. Tak też postąpił zainteresowany. Dlatego organ regulacyjny zobowiązany był taki dowód przyjąć i poddać go ocenie, co też uczynił.

Co do zarzutu naruszenia prawa wspólnotowego przez dokonanie wykładni przepisów krajowego porządku prawnego w oparciu o art. 15 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE i art. 16 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE w związku z naruszeniem zasad prawidłowej wykładni Sąd zważył, że wymienione Dyrektywy zostały implementowane, między innymi, do ustawy Prawo energetyczne (Dz.U.2013 poz. 984) i w ten sposób przyjęte w nich rozwiązania stały się częścią krajowego porządku prawnego. W odwołaniu nie został postawiony zarzut braku implementacji czy też sprzeczności prawa polskiego z Dyrektywami ani też nieprawidłowej implementacji. W ocenie Sądu wykładnia przepisów prawa energetycznego przeprowadzona w zaskarżonej decyzji jest prawidłowa, czego nie można powiedzieć o wykładni tego prawa dokonanej w złożonym odwołaniu.

Niesłuszny okazał się również zarzut naruszenia zasady równego traktowania przez ukształtowanie umowy o przyłączenie ze szkodą dla interesu ekonomicznego powoda i innych odbiorców. Omówione już wcześniej przepisy prawa energetycznego w zakresie przesłanek przyłączenia abstrahują od kryterium opłacalności ekonomicznej dla dystrybutora energii inwestycji przyłączeniowej w sytuacji, gdy ciąży na nim publicznoprawny obowiązek dokonania przyłączenia. Dlatego przesłankę „warunków ekonomicznych” z art. 7 ust. 1 PE trzeba rozumieć szerzej niż pojęcie „rachunku ekonomicznego” czy mówiąc potocznie „opłacalności”. Ideą ww. przepisu jest, jak słusznie zauważył Prezes URE, stworzenie warunków prawnych dla ukształtowania jak najszerszego kredu dostawców energii elektrycznej, a co za tym idzie rozwoju konkurencji i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Czynniki określonych wpływów z tytułu przyłączenia źródła wytwórczego energii brany jest pod uwagę w przypadku odbiorców energii z uwagi na odpłatność jej przesyłu tym podmiotom wg naliczeń z taryfy. W tym przypadku można mówić o ekonomicznej opłacalności inwestycji. Sytuacja taka nie zachodzi w stosunku do podmiotów – producentów energii, którzy ponoszą opłaty przyłączeniowe, a samo dystrybuowanie energii jest dla nich bezpłatne. W świetle powyższego, przy uwzględnieniu istnienia po stronie powoda obowiązku przyłączenia OZE zainteresowanego, nie może być mowy o gorszym jego potraktowaniu w decyzji w wyniku przyjęcia, że od zainteresowanego należy mu się tylko opłata przyłączeniowa. Takie rozwiązanie leży też w interesie odbiorców energii zapewniając im większą niezawodność dostaw o czym już była mowa. Konieczność uwzględnienia w taryfie wyższych stawek i opłat dla odbiorców w związku z inwestycją zainteresowanego nie powinno być przedmiotem obaw powoda. Finansowanie kosztów utrzymania i rozwoju sieci energetycznej opłatami taryfowymi ponoszonymi przez odbiorców jest działaniem zgodnym z prawem w granicach kosztów uzasadnionych badanych w postępowaniu o zatwierdzenie taryfy.

Za bezzasadny Sąd uznał zarzut naruszenia art. 11d ust. 3 w zw. z art. 9c ust. 3 PE polegający na pominięciu treści obowiązków powoda jako operatora systemu dystrybucyjnego, w tym obowiązku zapewnienia należytej pracy sieci. Prezes URE wprowadził w załączniku nr 1 do decyzji w § 1 ust. 6 i 7 uprawnienie dla powoda polegające na możliwości ograniczenia generacji energii wprowadzonej przez OZE do jego sieci dystrybucyjnej w stanach awaryjnych pracy sieci.

Ponadto w przypadku wystąpienia przeciążeń sieci dystrybucyjnej określonej w pkt 4.6 warunków przyłączenia powód ma prawo żądać natychmiastowego ograniczenia generacji energii do swojej sieci włączenie z prawem odłączenia źródła od sieci do czasu ustania przyczyny ograniczenia.

Następne zarzuty odwołania dotyczyły braku kompetencji Prezesa URE do rozpoznania sporu, a przy przyjęciu jej istnienia braku uprawnień do ustalenia treści umowy w zakresie nie objętym rozbieżnymi stanowiskami stron.

Zarzuty te nie mogły zostać uznane za uzasadnione. To że strony nie mogły dojść do porozumienia odnośnie do warunków i zakresu finansowania inwestycji przez zainteresowanego uprawniało go do wystąpienia o wydanie decyzji zastępującej umowę o przyłączenie kształtującej cywilnoprawny stosunek zobowiązaniowy stron w oparciu o art. 8 ust. 1 PE.

Kształtując ten stosunek Prezes URE miał obowiązek do takiego skonstruowania jego treści, aby był on wykonalny i spójny wewnętrznie. Dlatego kształtując całość zagadnień prawnych związanych z przyłączeniem OZE do sieci zmuszony był unormować w decyzji nie tylko kwestie sporne, ale także wszystkie zagadnienia wynikające z przyjęcia odmiennej od prezentowanej przez powoda koncepcji co do elementów przyłącza.

Wiązało się to również z koniecznością ingerencji w wydane uprzednio warunki przyłączenia w szczególności w odniesieniu do usytuowania miejsca dostarczania energii i rozgraniczenia własności.

W przeciwnym razie decyzja byłaby niespójna, gdyż znalazłyby się w niej rozwiązania sprzeczne, co dawałoby prawo żądania jej uchylecia. Ponadto wydając decyzję Prezes URE bierze z urzędu pod uwagę czy propozycje stron nie naruszają przepisów bezwzględnie obowiązujących wprowadzając w razie potrzeby rozwiązania zgodne z tymi przepisami w miejsce rozwiązań z nimi sprzecznych.

Organ regulacyjny prawidłowo i dokładnie ustalił stan faktyczny sprawy.

Oba elementy decyzji administracyjnej, to jest jej część rozstrzygająca oraz uzasadnienie są zgodne z wymogami art. 107 ust. 1 i 3 k.p.a.

Nie zostały również naruszone jakiegokolwiek inne przepisy postępowania administracyjnego.

W tym stanie rzeczy odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., gdyż brak było jakichkolwiek podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu w obu instancjach orzeczono stosownie do jego ostatecznego wyniku na podstawie art. 108 § 1, 98 i 99 k.p.c.

Sąd ustalił stawki wynagrodzenia z tytułu zastępstwa prawnego w z uwzględnieniem skomplikowanego charakteru sprawy i znaczącego wkładu pracy pełnomocników pozwanego i zainteresowanego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Uzasadniało to przyznanie każdemu z pełnomocników wynagrodzenia w wysokości trzech stawek minimalnych za pierwszą instancję i 75% tych stawek za drugą instancję - § 2 ust. 1 i 2, § 14 ust. 3 pkt 3 i § 12 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.).